

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.- Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Italija finančno izčrpana

Posledice sankcij se vedno bolj čutijo — Italijanske zaloge zlata so popolnoma izčrpane in ne more Italija kupovati niti naj-nujnejših potrebščin več — Beda je vedno večja

Pariz, 27. decembra. r. Kakor se domneva v dobro poučenih krogih, je italijanska vlada preko svojega poslanika v Parizu po padcu pariških predlogov že ponovno poskušala pridobiti Lavalja za novo posredovalno akcijo. Laval pa, ki ima sedaj velike notranje politične skrbi, je vsako nadaljnjo intervencijo odklonil in napotil italijansko vlado na Društvo narodov, ki je sedaj edino mednarodno, da odloči v italijansko-ahesinjskem sporu. Ta odgovor Lavala je na pravil v Rimu skrajno porazen vtis.

Na drugi strani pa povzroča italijanski vladi največje skrbi finančna stran abesinjskega podjetja. Odkar so v veljavni sankcije, mora Italija vse blago, ki ga dobavlja iz inozemstva, sproti plačati in to po večini v zlatu. Avstrija in Madžarska, ki sta v početku računali na dobro konjunkturo ter pridno dobavljali Italiji vse, kar je želela, sta se začeli sedaj hudo kesati. Italija je blago rada sprejela, plačala pa dosežaj niti četrtine in dolguje Avstriji in Madžarski že na stotine milijonov. Bolj previdna je bila Francija, kateri je morala Italija pred par dnevi izročiti 20 ton zlata za poravnavo svojih dolgov. Italijanska zlata zaloge je skoraj izčrpana in je tudi vse zbirke, ki so jih doslej pridržali in ki so vrgele par ton zlata, ne morejo izpolniti, četudi so nekateri škofje naravnost oplenili cerkvene zbirnice.

Nedavno je Italija skušala nakupiti večjo količino petroleja in benzina v Rumuniji pa je zahtevala takojšnje plačilo v zlatu. Italija pa je nudila samo tretjino v zlatu, tretjino je želela plačati z blagom, a ostalo tretjino bi pla-

čala še le po sklenitvi miru z Abesinijo. Rumunija ni odnehala in Italija je kljub temu, da neobhodno potrebuje benzin, morala svoja naročila preklicati, ker jih ne more plačati.

Velika beda, ki je zavladala v Italiji, se zrcali tudi v naraščanju števila protestov, ki so pripravljeni iti v Abesinijo, čevarno jih tam ne čaka nič dobrega. Nad 40.000 prostovoljcev čaka, da pridejo na vrsto in krenejo v Abesinijo. Življenje je postalo v Italiji tako težko, da sredo ljudje raje v vojsko, kjer imajo vsaj hrano in povrh še štiri lire dnevno.

V tej mučni situaciji ne mine niti en dan, da ne bi italijanska vlada poskušala na najrazličnejše načine zainteresirati za svojo stvar Nemčijo. Nemčija doslej na vse rimske ponudbe ni reagirala in sporočila v Rim samo to, da bo v trenutku, ko bo sklenjen mir med Italijo in Abesinijo in se bo urejevalo vračanje kolonij, spravila na dnevni red vračanje vrnitve vseh nekdanjih nemških kolonij.

Zlati plebiscit v Italiji

Rim, 27. decembra. AA. Tudi med bojičnimi prazniki se je nadaljeval plebiscit z oddajo zlata. Pri pristojnih organih fašistične stranke oddajajo zastopniki vseh slojev svoje prispevke v plemenitih kovinah. Med drugimi so opazili tudi vdovo generala Diaz, ki je izročila državnemu podtajniku letalskega ministrstva ne le zlate kolajne in druga odlikovanja svojega moža, ki si jih je pridobil med svetovno vojno, temveč tudi odlikovanja njegovega očeta, ki jih je doslej hranila kot največje rodbinske dragocene stvari.

Položaj na bojiščih

Abesinci še vedno napredujejo ter se vedno bolj bližajo Aksumu in Adui

Tam, kjer raste črna kava... Pariz, 27. decembra. r. Po uradnih poročilih abesinske vlade so krvave borbe v pokrajini šire, ki so se pričele pred bojičnimi prazniki, še vedno v polnem teku. Abesinsko vrhovno poveljstvo je koncentriralo v teh krajih močne oddelke konjenice, ki naj bi posegla v odločilno borbo za popolno osvoboditev Aksuma in Adue. V okolici Makale abesinske čete počasi, a stalno napredujejo proti severu in vedno bolj pritiskajo na sredino italijanske fronte, ki je zaradi ogorčenih borb na krilih

zelo oslabiljena. Po načrtu Abesincev skušajo preseči italijansko fronto, da bi tako odrezali posamezne armade od zaledja ter jih obkolili, v nevarnosti so zlasti oddelki, ki se bore v okolici Tembi-jena.

Z južne fronte poročajo, da je italijanski vrhovni poveljnik zbral svoje glavne čete v odseku med Veli Šebelijo in Dolom. V abesinskih vojaških krogih mislijo, da gre za manever, s katerim bi želel general Graziani zaustaviti nadaljnjo prodiranj Abesincev v Somalijo.

Atentat na kitajskega prometnega ministra

Padel je kot žrtev kitajskih nacionalistov, ker je bil pristaš sodelovanja z Japonci

Sanghaj, 27. decembra. z. Na bojičnem dan je bil izvršen atentat na prometnega ministra Tangjučena. Ko se je okrog 17. pripeljal pred svojo hišo v francoski koncesiji, sta ga napadla dva neznanca ter oddala nanj 10 streliv. Od petih krogel zadet se je minister zgrudil nezavesten. Napadalec sta pobegnili. Minister Tangjučen je med prevozom v bolnico umrl. Atentat so izvršili najbrže kitajski nacionalisti. Tangjučen je bil do pred kratkim zastopnik zunanjskega ministra. Dolžili so ga, da je preveč prijazen z Japonci ter da se

zavzema za japonsko-kitajsko sodelovanje na škodo Kitajske.

Dogodek je izval med Japonci veliko razburjenje. Vrhovni poveljnik japonskih čet na Kitajskem je izjavil, da Japonci sedaj ne bodo več mirno gledali, kako kitajski nacionalisti po vrsti ubijajo ljudi, ki se zavzemajo za pameten sporazum z Japonci. Japonske oblasti bodo zaradi tega izdale primerne ukrepe in zahtevale tudi od kitajskih oblasti najstrožje mere, ker vidijo v tem akcijo, ki je naperjena proti interesom Japonske.

Razkosavanje Kitajske

Peking, 27. decembra. AA. Predsednik pravkar proglašene odbora za avtonomno vzhodnega Hopeja je izdal proglas, v katerem pravi, da se je odbor pretvoril v avtonomno vlado vzhodnega Hopeja. S tem hoče vodja avtonomističnega pokreta poudariti, da je novo stanje v Hopeju končno javno.

V kitajskih okrajih Sanghaja, ki leže izven tujih koncesij, je proglašeno obsežno stanje. Tudi v Nankingu in Kankavu so

oblasti izdale stroge ukrepe. Oblasti so ugotovile, da so pri dijaških demonstracijah sodelovali anogri sumljivi elementi, ki so prispejali iz tujine in hujskati prebivalstvo.

Davi je v Hankavu v bližini postopja, v katerem se nahaja poveljstvo japonskih pomorskih sil v kitajskih vodah, eksplozivna bomba. Neznani atentatorji so položili bombo v zaboj za smeti. Po eksploziji so japonski pomorski strelci zasedli

Pred veliko bitko na južni fronti

Asmara, 27. decembra. r. Kakor poročajo iz italijanskega glavnega stana, bo na južni fronti v kratkem prišlo do velike bitke, ki bo ena največjih, kar jih je bilo doslej v italijansko-abesinski vojni. Po informacijah z italijanske strani je ras Desta zbral 50.000 dobro oboroženih vojakov, s katerimi prodira proti italijanskim postojankam zapadno od Dola. Abesinske prednje straže so samo še 20 km oddaljene od glavne italijanske fronte. Tu bo najbrže prišlo do odločilnega spopada, ker so tudi na italijanski strani zbrani močni oddelki.

Uporni Danakilci

Džibuti, 27. decembra. r. Kakor poročajo iz Desije, so se divja plemena v danakilski puščavi ki so se pred dvema tednoma udala Italijanom, sedaj nepričakovano pobunila. Italijani so imeli v tej puščavi dobro urejeno letalsko oporišče, kjer je bilo stalno po več letal ter velike zaloge benzina. Danakilci so nenadoma navalili na to oporišče, poklali maloštevilno posadko, razdejali vsa letala in celo taborišče polni z benzinom ter ga naposled zažgali, tako da ni ostalo ničesar. Italijani so s tem izgubili važno postojanko, najbolj pa žalujejo za zalogami benzina, ki so ga s tolikimi težavami dobavili in transportirali v nepretrdnost puščavo.

Aksum

ponovno zavzet?

Adis Abeba, 27. decembra. r. V vladnih krogih izjavljajo, da nimajo še uradnih poročil o zopetnem zavzetju svetega mesta Aksum, ki bi ga naj po smekaj dospelih vesteh sedaj definitivno zavzame četa rasa Ajela. Tudi še ni uradnega potrdila, da so oddelki abesinske konjenice zavzeli mesto Ale Kale v italijanski Eritreji. Tudi vlada še nima uradnih poročil o prodoru abesinskih čet pod vodstvom rasa Sejuma severno od Makale. Kljub temu pa se v Adis Abebi vzdržujejo vesti, da je Aksum že zavzet in da korakajo abesinske čete proti Adui, dočim prodira ras Sejum z južne strani. Razumljivo je, da se te vesti, četudi uradno niso potrjene, izvalje med prebivalstvom veliko navdušenje.

ves okraj, v katerem se nahaja poslednje japonskega pomorskega poveljstva. Dva Kitajca sta bila pri tem hudo ranjena. Čez eno uro so japonski kordon odstranili.

Protiautonomistični pokret na Kitajskem

Sangaj, 27. decembra. g. Ze več dni trajajoče demonstracije sanghajskih dijakov proti avtonomističnim načrtom v severni Kitajski se odigravajo sedaj na kolo. Dvornih dijakov zahtevajo brezplačno vožnjo v Nanking, ker hočejo intervenirati pri vladi zaradi njenega stališča proti Japonci. Da dajo svoji zahtevi še večji poudar, rek, se mečejo dijaki na tle, da tako preprečijo odhod za Nanking določenih vla.

Hud mraz v Ameriki

New York, 27. decembra. AA. Za praznike je vladal v Ameriki silen mraz, ki je zahteval že 100 človeških žrtev.

New York, 27. decembra. AA. Veliki val mraza, ki je zajel ameriški vzhod, je napravil ogromno materialno škodo. Splošno vladalo prepričanje, da je v snežnih viharjih izgubilo življenje nad tisoč ljudi. Zelo mnogo ljudi je bilo zaradi posledice poškodovanih. Veliko število avtomobilov se je prevrnilo.

Viharji na Portugalskem

Lisbona, 27. decembra. AA. Po vsej Portugalski so večerj divjili silni viharji. Morje je deloma preplavilo luko mesta Porto, a več ljudi je bilo ubitih.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Pred odločitvijo o usodi Lavalove vlade

Popoldne se prične v poslanski zbornici odločilna debata o Lavalovi zunanji politiki — Glasovanje bo pozno ponoči ali šele jutri dopoldne

Pariz, 27. decembra. z. Danes popoldne se prične v poslanski zbornici velika zunanje politična debata, ki bo po splošni sodbi odločilne važnosti za nadaljnjo usodo Lavalove vlade. Radikalni socijalisti so imeli včeraj dolgotrajno posvetovanje, kateremu je prisostvoval tudi Herriot. Na posvetovanju je bilo sklenjeno, da bodo vsi govorniki radikalne stranke v svojih govorih zastopali zunanje politično koncepcijo, kakor jo je na nedavnem kongresu stranke razvil Herriot. V tem vidijo v političnih krogih skriti poziv radikalskim poslancem, naj glasujejo proti vladi. Položaj za Lavala je skrajno neugoden, ker je vloženih več interpelacij, v katerih se

kritizira njegova politika, celo iz vrst njegovih ožjih pristavev. Listi so glede usode Lavalove vlade zelo skeptični. Desničarski listi, ki zagovarjajo vlado, opozarjajo na to, da je imel Laval že zadnjič pri zunanji politični debati v zbornici zelo veliko večino, komaj 26 glasov. Če bodo sedaj radikalni strnjeno glasovali proti vladi, potem je njena usoda zapечатena. Levčarski listi pa že danes napovedujejo neizbežen padec Lavalove vlade, ki po njihovem mnenju sploh ne more več računati na poslansko zbornico. Debata bo trajala pozno v noč in bo odločilno glasovanje šele jutri dopoldne.

Nova napetost med Rusijo in Japonsko

Moskva, 27. decembra. o. Na Daljnem vzhodu postaja položaj vedno bolj napet. Sedaj gre za določitev meje med Sovjetsko Mongolijo in japonsko Mandžurijo. Japonci so že začeli z veliko kampanjo. V Moskvi pričakujejo, da se bodo dogodki, čim bi japonske čete prekorčile mejo Mongolije, razvijali zelo naglo. Japonski generalni štab pripravlja kazensko ekspedicijo v nekatera obmejna mongolska mesta, kjer je zadnje dni prišlo do ponovnih spopadov med mongolskimi kmeti in japonskimi obmejnimi stražami.

Tokio, 27. decembra. AA. Japonska vlada je prejela poročilo svojega generalnega konzula v Habarovsku, da postaja prebivalstvo Vzhodne Sibirije proti Japoncem

čim dalje bolj sovražno. V zadnjem času se dogajajo napadi ne samo na japonske državljane, temveč tudi na japonske konzularne uradnike. Zunanji minister Hirota je že pozval japonskega poslanika v Moskvi, naj proti temu protestira pri sovjetski vladi.

Peking, 27. decembra. o. Po vesteh iz King Kinga obstaja nevarnost velikih zapletov na mandžursko-mongolski meji. Japonski vojaški krogi nameravajo vdreti z močnejšimi oddelki v Zunanjo Mongolijo, s čimer pa bi bil ogrožen ruski transbaikalski promet. Japonske oblasti se v zvezi s pripravi na to akcijo trudijo, da bi sklenile zavezniško pogodbo z nankinško vlado proti Rusiji.

Francosko-ruski pakt

Pariz, 27. decembra. AA. Poslanci so preličeli danes poročilo Henrja Torresa o zakonskem načrtu za ratifikacijo pogoib in protokolov med Francijo in Rusijo, sklenjenih meseca maja t. l. Poročevalec poudarja, da je pakt deo miru in v skladu z duhom DN. Z njim se bo ojačilo vzajemno sodelovanje in omogočila razširitev sistema kolektivnih garancij na Vzhodno Evropo. Poročilo se zaključuje z apelom, da se francosko-sovjetski pakt ratificira že zaradi svojega pomena za ohranitev splošnega miru.

Grško odlikovanje Lavala

Pariz, 27. decembra. AA. Grški poslanik v Parizu Politis je včeraj izročil Lavalu red velikega križa Odrešenika, s katerim ga je odlikoval grški kralj Jurij.

Drzen rop

Chicago, 27. decembra. AA. Skupina gangsterjev je vdira v noko trgovino in se polastila blaginje. Ker je bilo mogoče spraviti na svoj avtomobil, so po telefonu naročili pri nekem prevozniku tovorni avtomobil, naložili nanj blaginjo, postavili soferja na tla in nato s tovornim avtomobilom in blaginjo pobegnili neznanu kam.

POZOR!

Novoletne oglase (voščila) sprejema uprava „Slovenskega Naroda“ nepreklicno do ponedeljka, dne 30. t. m. do 18. ure.

Zalovanje po pariških predlogih v Rimu

Rim, 27. decembra. AA. »Giornale d'Italia« objavlja članek pod naslovom »Luce v temi«, v katerem ugotavlja, da jasnosti namer in položaju Italije ne stoji nasproti ista jasnost na drugi strani Alp, posebno ne po britanski odklonitvi pariškega predloga. Sedaj nastaja vprašanje, do kam bo peljala ta pot. To vprašanje za Italijo ni neposredne važnosti, ker bolj misli na svoje lastne stvari, na svojo akcijo proti abesinskemu izzivanju in proti sankcionizmu. Več točk v tej zmedbi se začneja jasnosti

vzlic vsem umetnim polemikam, predvsem glede francosko-britanskega načrta v Londonu. Ta načrt sta sklenila 8. decembra Laval in Hoare po dvodnevem proučevanju in sta ga dognala isti dan zvečer. Formalno sta se dogovorila, da ostane tajen, dokler ga ne dobe zainteresirane države v svoje roke, toda isto noč je Laval po telefonu zvedel, da so Edeno, njegovi zaupniki intervjuirali in tako je načrt prodir v javnost. Ta indiscretnost je imela za posledico agitacijo sankcionističnih elementov v Veliki Britaniji, ki so ustvarili nasprotstvo v javnosti proti vladi, obenem pa podprli pri abesinski vladi njeno nepopustljivost.

List zaključuje, da ti najhujši dogodki dokazujejo, da se Evropa nahaja v razkroju.

Vremensko poročilo JZSS

Pokljuka 26. dec.: 1 C, jasni se, severovzhodni veter, 110 cm južnega snega. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. Mostrana 24. dec.: jasno, mirno, solčno, na stari podlagi prišči. Smuka dobra. Kranjska gora po stanju danes: 3 C, barometer stoji mirno, pooblašilo se je, mirno, 40 cm južnega snega. Ratoče—Planica po stanju danes: 3 C, barometer stoji mirno, pooblašilo se je, mirno, 40 cm južnega snega. Tamar, Krnica, Vršič po stanju danes: 100 cm južnega snega. Bled—Jezero po stanju danes: 3 C, zelo oblačno, lahka meglica, 8 cm južnega snega. Smuka neugodna. Bistrica—Boh. Jezero po stanju danes: 5 C, zelo oblačno, mirno, 20 cm južnega snega. Jezersko 25. dec.: 3 C, oblačno, mirno, 45 cm južnega snega. Kofee 24. dec.: —9 C, na 60 cm podlagi 40 cm prišča, sneži, Smuka prav dobra. Peča po stanju danes: zelo oblačno, mirno, 120 cm južnega snega. Smuka ugodna.

LJUBLJANSKA BORZA

(Devize z včerajšjo premijo 28,5%). Amsterdamski 2972,74—2987,34, Berlin 1754,53—1768,41, Bruselj 737,53—742,89, Curihi 1423 do 1430,07, London 216,62—217,67, New York 4356,88—4387,19, Pariz 288,86—290,30, Praga 181,46 — 182,57, Avstrijski šilling v privatnem kirsing 9,05—9,15.

INOZEMSKA BORZA

Curihi, 27. decembra. Beograd 7,01, Pariz 20,30, London 15,185, New York 308,125, Bruselj 51,90, Milan 24,75, Madrid 42,075, Amsterdam 208,90, Berlin 123,85, Dusseldorf 57,50, Praga 12,28, Varšava 58,00, Bukaresta 25,00.

Naša bolnica je mnogo pretesna

Težke razmere so prisilile upravo, da je postavila 739 postelj namestu 457

Ljubljana, 27. decembra. Borba za razširjenje naše bolnice, ki jo že leta sem zasleduje vsa naša javnost, še ni končana in še vedno je veliko vprašanje, če bo tudi uspešno zaključena. Naravnost škoda pa je in pomeni ta boj veliko tratenje energije, če na drugi strani vsi dobro vemo, da kriči potreba sama, gletni dan po razširitvi in modernizaciji bolnice.

Ljubljansko bolnico so zgradili leto dni po potresu in sicer jo je zidal deželni odbor s podporo mestne občine. Bolnica je za tedanje prilike popolnoma ustrezala in je imela prostora za 578 postelj. Prvo leto je sprejela bolnica 5448, lani pa že 25.000 bolnikov, dočim je bila razširjena in vseh letih, kar obstoja, je za 10 postelj.

Vprašanje naše bolnice je važno socialno vprašanje, saj je večina bolnikov iz gospodarsko šibkih slojev, iz kmečkega, delavskega, obrtniškega stanu in iz vrst javnih ter privatnih nameščenec. Letos je bilo v bolnici sprejetih že v prvi polovici nad 13.000 bolnikov. Predpis sicer zahteva, da mora imeti vsak bolnik v sobi z več posteljami najmanj 30 kubnih metrov zraka na 7,25 kvadratov površine tal, (otroci nekaj manj) a v ljubljanski bolnici se ni moč ozirati na te predpise. Zakaj? Zato, da ne sme biti več kot 12 postelj v enem bolnišničnem prostoru. Toda je ljubljanska bolnica za temi bolniškimi predpisi? Težke razmere so prisilile upravo postaviti na kirurški oddelki na namesto 134 postelj 217, na internem in

tuberkuloznem 205 namesto 150, na otolskem 38 namesto 20, na dermatološkem 86 namesto 66, na okulističnem 135 namesto 53, in na infektološkem 58 namesto 34.

Za postelje se vname na oddelkih niso pravi boji. . . Dolga leta že morajo postavljati po sobah zasile postelje. Ali leže po trije bolniki na dveh posteljah ali po dva na eni, ali pa, kar je na večini oddelkov najbolj pogosto, ni niti to mogoče, pa dva bolnika, zmojsijo v bolniške dvorane vsa nosila, počijo po tleh slamnice in pripelejo vozičke, s katerimi vozijo podnevi bolnike v operacijsko sobo. Nekateri se morajo zadovoljiti pomoči tudi s posadanjem po klopih in stoli. Po več zasilih ležišča si pomagajo v bolnici tudi s tem, da odpusčajo bolnike, ki se jim je zdravje nekoliko izboljšalo, preko noči domov, čeprav je tako odpusčanje sicer strogo prepovedano. Zrak v bolniških sobah zaradi prenatrpanosti seveda ni najboljši. Včasih je čudno, da bolniki zlasti pomoči eploh vzdreže.

V takih razmerah tudi ni mnogo izgleda za ozdravljenje, ki ga išče bolnik v bolnici. Zdravstvena zakonodaja pa je prav glede predpisov, koliko sme ležati v eni sobi in koliko prostora mora imeti bolnik, zelo natančna. Razmere v naši bolnici pa ne ustrezajo zakonom, ki hočejo s svojimi dolžbami ustvariti uspešne pogoje za zdravljenje.

nemu poslancu g. Milanu Mravljetu in bivšemu banškemu svetniku g. Birolli za uspešne prošnje in intervencije pri oblasteh, kakor tudi vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli društvu do lepe prireditve.

V imenu Kola jugoslovanskih sester se je zahvalila dobrotnikom g. Golobova, potem so pa nastopile učence I. razreda s pesmijo in deklamacijami. Sledilo je še več otroških nastopov, potem so bila pa razdeljena darila. Obdarovane otroke so pogostili s čajem in kruhom. Radostnih src so se vračali obdarovanci iz Sokolskega doma, žalostni pa so bili oni, ki niso bili deležni darov. Obdarovanih je bilo 158 revnih otrok z zimsko obutvijo, Kolo jugoslovanskih sester je pa obdarovalo 190 otrok s toplim perilom in oblekami, poleg tega pa še več ubogih ženic. Vsem, ki so pripravili revnikom lepe, prijetne božične praznike, bodi izrečena najprisrčnejša zahvala.

Pri prijateljih ptičkov

Ljubljana, 27. decembra

Idealni člani in odborniki Društva za varstvo in vzgojo ptičev v Ljubljani so nam letos za božič že enajstih priredili razstavo kanarčkov, zlatih vrvicev to pot na ženskem učiteljsku, največ zato, da bi naši rejci kanarčkov pri tekmi in oceni zvedeli, koliko je vredna in kaj zmore njihova krilata mladina in pa da se nabere nekaj dinarčkov za lačne ptice v prirodi.

Razstavo je otvoril v navzočnosti gostov in članov društva predsednik g. dr. Tone Šapla, ki je očrtal zlasti njeno poučno stran ter omenjal, kako društvo skrbi za koristne ptice pod milim nebom. Potem je razglasil rezultate tekme, ki so letošnje navznoter presenetljivi, saj sta dve kolekciji z 336 in 354 točkami od 360 dosegljivi. Prvenstvo v mladinski vzgoji so si priborili s 336 točkami kanarčki znanega rejca g. Dobrova iz Celja. Srebrni lorvorjev venec, zlato kolajno in umetniško izdelano diplomu je dobil za nagrado ta odlični rejec.

Na drugem mestu so ptički g. Bitenca s 327 točkami, nagrada zlata kolajna. Tretje mesto so zasedli s 324 točkami pevci g. Šušteršiča iz Ljubljane, nagrada mala zlata kolajna. Sledje ptički g. Pucha s 300 točkami, nagrada srebrna kolajna in še mnogi drugi, ki so za svoje male umetnike dobili

Vsekakor je s Supijev smrtjo zadeli družastvo idilo na Krekovem trgu hud udarec.

Božičnica škofjeloških Kolašic

Škofja Loka, 26. decembra. Zbornica škofjeloške šole je bila zadnje dni pred prazniki venomer zaklenjena. Okupirale so jo namreč škofjeloške Kolašice, ki so pripravljale tam našim najmlajšim, bedni deci, božičnico, prireditve, ki je našo dečo v nedeljo dopoldne od srca ogrela. Zbornica je bila lepo okrašena in tudi božično drevesce ni smelo manjkati, saj je bila vendar božičnica. Ob napovedanem času se je zbralo v dvorani nad 60 dečkov in deklic, vsi oprti na nahrbtniki in torbice, da spravijo v nje darove. Lepo prireditve je otvorila predsednica s. Lendovska, ki je imela na otroke lep nagovor, potem pa je sledila obdaritev s šolskimi potrebščinami, perilom, klobučki, pecivom, slaščinami in podobnim. Po zahvali, ki sta jo spregovorila deček in deklica, so se otroci razšli na domove srečni in veseli, da jih v bedi in pomanjkanju božiček vendarle ni dočela pozabil. Bodi izrečena Kolašicam, kakor tudi vsem plemenitim dobrotnikom, ki so kljub hudim časom omogočili, da je bila obdaritev tako lepa, iskrena zahvala!

Proračun škofjeloške občine

Škofja Loka, 26. decembra. Tik pred prazniki je sklepala škofjeloški občinski odbor o novem proračunu, ki predvideva 538.223 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Od lanskega je za okroglih 8000 Din višji in sicer zaradi otvoritve novih razredov na osnovni in meščanski šoli. Način kritja je predviden po starem sistemu. Trošarine na električni tok in na blagovni promet so bile odpravljene, zato se bodo dvignile določene na državne neposredne davke, da bodo znašale 160%, če jih bo potrdila banska uprava. V novem proračunu je določenih za bolniško zavarovanje uslužbencev 4000, za javno razsvetljavo 12.000, za deško osnovno šolo 189.800, za meščansko šolo 120.800, za Sokola 500, za industrijsko razstavo 2000, za gasilce 1000, za fond Viteškega kralja 6233, prispevek k ubožnemu skladu 60.210, za vzdrževanje tujkega prometa 1000, osebni izdatki 82.800, vsi materialni izdatki 475.433. Din. Poleg doklad bo krila občina izdatke iz dohodkov taks in trošarin. Davčni predpis znaša 207.777.

ka. Vodestvo klubov, ki pospešujejo zimski sport, bi moralo s predavanji povesti članke o takih možnostih, kar bi bilo v interesu smučarjev samih in drugih ljudi, ki jim brezsmiselno ogrožajo življenje. — Lepo uspeli tečaj v alpskih disciplinah. SK Škale, podružnica Jesenice je priredila od 14. do 23. t. m. tečaj za najboljši smučarje v smuku in smučskih likih. Tečaj, ki se je vršil na Planini Rožci in na sosednjih strmih vrhovih je vodil znani avstrijski prvak Franc Harer, ki je že lansko leto vzel naše najboljši vozače na Kravcu in na Pokljuki. Od tečajnikov jih je bilo 12 članov jeseniske Škale ter po en član Bratstva in Alp. SK Gorenjca. Tečaj je v vseh ozihrh uspel odlično, kar je pripisati dobremu vodstvu, disciplini tečajnikov ter najboljšim snežnim razmeram.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Petek, 27. decembra katoličani: Janez Evangelist.

DANŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Križarji.
Kino Ideal: Prava ljubezen — slab denar.
ZKD: Vesela otroška ringaraja ob 14.30 v Matlici.

Kino Sloga: Raj na zemlji.

Kino Union: Kiepara: Ljubljence vseh žena.

Kino Šiška: Evino orožje ob 20.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gortus, Moste

— Zaloška cesta.

Peter Žmitek

Ljubljana, 27. decembra

V svojem stanovanju, v znani nekdanji Reharjevi hiši, na Cesti 29. oktobra je na sv. večer ob pol 6. končal svojo življenjsko pot akademski slikar prof. Peter Žmitek.

Pokojnik je bil rojen 28. junija 1874 v tako zvanem »Kotlu«, v Kropi kot sin uglednega posestnika in zrebjarja. Ker je kmalu pokazal talent za likovno oblikovanje, so ga starši poslali na ljubljansko Občno šolo, nato pa je odšel, hrepenec po nadaljnji izobrazbi, in umetniško akademijo v Prago in pozneje v Rusijo. V Petrogradu je postal učenec velikega Rjepina, ki mu je bil vzornik in voditelj. Dijaška leta so ga navezala na Rusijo, ki jo je že pozneje nekajkrat obiskal, saj je imel tam velik krog prijateljev in je bil z njimi dolga leta tudi v korespondenčnih stikih. Na Dunaju je napredoval pozneje profesorski izpit in dobil službo na ljubljanski realci. Ob prevzemu je bil definitivno nastavljen in je odšel 1. 1909 v pokoj.

S svojim umetniškim darom ter usvarjanjo silo, je pokojnik dosegel toliko, da si je ustvaril v naši kulturni zgodovini trajno in častno mesto. Peter Žmitek je ustvarjal to čeno od svojih tovaršev, tedanje umetniške generacije, in je tudi kot umetnik živel v realnosti. Njegova glavna dela so: Prejema cerkevica, pejsaži iz Slovenije in šovinij portreti. Pomalem je ustvarjal profesor Žmitek tudi še v poznih letih in je več reprodukcij njegovih del objavila revija »Zvezdne in svetle«.

Pokojnik pa je bil mimo svojega poklica tudi vnet lovec. Nad deset let je bil odbornik Slovenskega lovskega društva in se vedno agilno udeleževal v organizacijskem delu naših lovcov. Med tovariši je bil vedno izredno priljubljen, saj so ga imeli zaradi njegove šegavosti, vsi radi. Znal je ob raznih prilikah tudi veliko povedati iz svojih lovskih doživetij. V predzadnjih letih se je posebno udeleževal tudi v kinološkem savezu, med katerega ustanovitvi je bil tudi on je stal tudi precej časa na čelu.

Pogreb plemenitega pokojnika je bil večeraj na praznik sv. Štefana iz hiše žalosti na pokopališču sv. Križa. Med pogrebi je bilo lepo število njegovih slikarskih in proforskih tovaršev, dalje njegovih bivših učencev pa tudi ostalega občinstva. V žalnem sprevedu so koračili med drugimi tudi predsednik Narodne galerije g. dr. Fran Windischer, tajnik g. Zorman in večje zastopstvo naših lovcov.

Ob grobu sta Petru Žmitku spregovorila v slovo, kot zastopnik lovcov in ostrostrelcev, vsi sodni svetniki dr. Kaiser in g. Zorman v imenu naših umetnikov. Spomin Petra Žmitka bo živel trajno med širokim krogom njegovih prijateljev in njegovo ime bo za vedno zapisano v naši kulturni zgodovini!

Postno razporeženje

Ljubljana, 27. decembra.

Danes je vse izgubilo orientacijo. Seveda tudi žolodec. Razen tega je tako gošta megla, da se človek ne more nikjer znajti. Mnogi niso mogli najti poti v službo. Celo tramvaj, ki ga vodijo višje sile in tračnice, je odkleval ter se nagibal na desno in levo. Svetil si je in močno zvonil, ker je pač bil tako rekoč v smrtni nevarnosti.

Kljub temu pa stvar ni bila tako tragična. Žolodec se je končno le orientiral odločno na kiso. Gospodnje so našle pot na trg k trnovskim zeljarjem. Megla pa je bila koristna tudi na trgu, kajti vse gospodnje so zahtevale čim bolj tekočo repico. Na trgu je bilo danes prav tako, kakor na pelenico. Prevladavala je sama kislica, zelje in repa. Meščanom danes ne diši niti zelenjava, kar prodajalce dobro vedo ter niso prišli na trg. Ne smete pa misliti, da jim kaj posebno diše ribe in žabe. To so že delikatese in vseh delikates so meščani siti do ušes.

Reporter je moral seveda po svoji žiljivosti dolžnost zapisati tudi danes cene rib in ugotoviti, da se niso nič pomele kljub splošnemu postu. Tega postnega blaga ni bilo mnogo, pač v primeri s povpraševanjem. Zlatic so prodajali po 36 Din. Bobi (toda ne pustni) so bili po 24 Din kakor tudi oca. Po 28 Din. so pa prodajali cipile in rbruna. Nekaj je bilo tudi sardelic po 12 Din. Rečni rib ni bilo mnogo. Vse cene so bile nespremenjene. Glavno pa je, da so ostale nespremenjene cene kislega zelja in repe. Kislice bi se danes lahko podražile, a Trnovčanke so poštele ter sočustvujejo z meščani, saj so same meščanke.

Praznike smo preplavali

Višje sile nas protežirajo, ker so nam poslale poplavo baš o božiču, ko so ulice najbolj prazne

Ljubljana, 27. decembra

Vse najboljše smo si želeli, pričakovali smo pa še mnogo več in danes je treba samo ugotoviti, da je vse srečno minilo in steklo. Vse slabo in dobro smo prestali in praznike v pravem pomenu besede preplavali. Kakor je pač kdo mogel in kolikor je bil deležen oblagra ljudem na zemlji. Vsekaj je imel kakršenkoli načrt, kako bo praznoval v duhu velikih dni ter masnih praznikov. Vsi načrti in računi so pa bili seveda izdelani brez krčmarja, kontno pa je imel največjo besedo baš krčmar.

Pričakujemo, da nam boste poročali iz vseh krajev mile domovine, kako ste praznovali ter se ne boste mogli orestiti pesniškega navdihnjenja. Prav tako pa pričakujemo, da vsa mila domovina poroči iz Ljubljane, kako je praznovala slavna prestolnica. To je vendar najvažnejše dandanes, ko je tako važno praznovati. Zato je treba zapisati, da ni trpela tradicija, da je bilo vse dostojno, da smo bili vsi siti in napojeni (nekateri bolj namestu onih, ki so bili premalo), da smo se imenito zabavali, položili svoj obol na oltar kulture in narodnega gospodarstva in da smo tudi počastili končno še vremenske bogove, kakor so zaslužili.

Praznovati smo začeli že v torek. V razpoloženju zlatih časov so bile vse trgovine polne (pa naj še kdo reče, da so žepi prazni!), ljudje so kupovali vse od smuči do galoš, na živilem trgu je pa zmanjkalo perutnine. Tek se nam je nenavadno zboljšal, kakor da smo se kurirali z ricinovim oljem. Vse, kar smo videli, smo kupovali. Vsi smo se držali devize: O božiču ne sme biti nihče lačen! Tudi berati so solidizirali z meščani ter so prosili oba praznika, kakor da za nje ne veljajo počitnice. Meščani so se seveda zaklepali z devetimi ključavnicami in godrnjali, da človek nima miru niti ob največjih praznikih. Na božič si večina sploh ni upala iz hiše, pač zato, ker so ljudje imeli dovolj drugega dela. Saj veste sami najbolje, da je treba na božič položiti temeljni kamen, da lahko na Štefanovo na tej veličastni podlagi preseljavamo smrt mučenca. Vreme je bilo za te namene idealno. Prav za prav je vladala splošna ganjenost in moral se je razklati še sneg. Višje sile nes re protežirajo, ker so nam poslale poplavo baš o božiču, ko so ulice najbolj prazne. Tako smo vdan v voljo božjo žekali doma kence sveče, veselnega potova. Skrbno so se marsikje pripravljali na življenje v tekočem elementu in nihče ne mo-

ne reči, da je bila Ljubljana vsaj znotraj suha o božiču.

Nihče pa tudi ne more reči, da je vreme pokvarilo smučarjem čisto veselje, ki so se nanj pripravljali tako skrbno pred prazniki. Nihče ni obupal. Včeraj so nekateri smučarji promenirali v svojih uniformah na po-

V Garmisch Patenkirchen na Silvestrovo

pojde letos vsa Ljubljana!

V razkošnih apartmanih Grand-hotela Vas čakajo Vaši znanci

Magda Schneider, Wolf Albach Retty

Hans Moser, Theo Lingen, Richard Romanovsky, Gustav Waldan.

Za mnogo smeha, veselo razpoloženje, sijajno smuko, odlično glasbo je preskrbljeno v polni meri, tako da nikomur ne bo dolgčas!

Vse to boste doživeli v najnovejšem filmu slovitega režiserja BOLVARIJA.

Sen silvesterske noči

PREMIERA V KINU UNIONU v nedeljo

plavljeni promenadi in bili so zadovoljni. Saj »dileti«tudi niso vse in uniformo lahko obideš, čeprav ni več snega. Tega mnenja so tudi Zagrebčani, ki so nas včeraj obiskali. Sprehajali so se po naši pobrogznari prestolnici — seveda v smučarskih uniformah — oboroženi s fotografskimi aparati. Fotografirali so našo meglo in luže ter bili nepopisno zadovoljni nad zimskimi motivi. Smučni niso pogrešali in jim ne smemo šteti v zlo, ker so jih pustili v kolodvorski garderobi. Glavno je turški promet. Najboljša nesreča bi bila če bi bile med prazniki zaprle gostilne ali če bi skopnele; sneg je samo dodatek k vsaj praznični poeziji, a pogrešamo ga lahko.

Danes pa pogrešamo hočeš nočeš še marsikaj. Ostale so le posledice praznične blaženosti. (O, blažena noč!) ter se lahko tolažimo le, da je danes sopraznik in da torej še ni vse minilo.

vsil lepe spominke diplome. Med starejšimi pevci so na prvem mestu s 354 točkami pevci g. Majdiča iz Zagreba, nagrada zlata kolajna, na drugem ptički g. F. Goloba, nagrada velika srebrna kolajna, na tretjem pa s 294 točkami kanarčki g. A. Francijca, vsi iz Ljubljane. Vsi drugi so dobili častne diplome.

Deževno, megleno in pusto vreme prav nič ne moti krilatih pevcev na razstavi, da obiskovalci kar ne morejo dovozi prehvaliti njihove živahnosti. Vsa dvorana je en sam ptičji zbor, da se kar ne more dovolj načuditi prijetnemu žvrgolenju in vrvenju. Razstava je bila na splošno željo občinstva razstavljena do vštete nedelje 29. t. m. tako da si jo bodo lahko ogledali tudi vsi oni, ki so ostali čez praznike doma. Ptički vam kličejo: Na svidenje!

Smrt v pijanosti

Ljubljana, 27. decembra.

Na sveti večer je umrl od kapi zadet Jože Zupančič, star 53 let. Kdo pa je bil ta Jože? Ko je hodil še v šolo na Grabnu, mu je pokojni učitelj Bahovec prorokoval: »Ti si baraba in iz tebe ne bo nikdar nič prišlo. Ako je bil v Ljubljani, se je redno zadrževal na Krekovem trgu za trafikco. Doma ni bil nikjer, prenočeval je po hlevih in skednjih na periferiji mesta. Redko, kdaj je bil trezen. Zupančič sploh Supi imenovan je bil nekaj poglavar svojih sovrstnikov, imeli so organizirano družbo, v kateri jih je bilo 5 ali 6, počeli pa so se navadno s prenašanjem prtljage potnikom, ki so prihajali z avtobusi na Krekov trg. Zasužilec se je stekal v skupno blagajno in iz tega si je družba nabavljala denaturirani spirit, temu so prišli nekaj vode in pijača je bila gotova. Šrambo so imeli za orodnim zabojem mestne elektrarne poleg trafike. Večkrat so se vsiljevali novi člani, ali ti niso nikdar dobrodošli in zato je večkrat nastal pretep. To je dalo policiji povod, da je družbo razganjala, ali ne za dolgo: čim je redar odšel, se je družba zopet zbrala. Najbolj prizideči so bili, ako jim je redar zalogo pijače izlil po tleh.

Zupančič je bil sicer pošten in tudi v pijanosti ni bil hudoben, zato so mu go spodje iz pisarn v Mestnem domu radi derovali tudi večje zneske, katere pa je seveda takoj zapl. Na sveti večer je še prišel, seveda močno okajen, na božičnico v mestno ogrevalnico, zbijal tam šale, na to pa je odšel v šteno in v hlev. Z. spal in ni se več zbudil. Tako je končali svoje burno življenje, njevoji tovariši žalujejo za njim, ali pa bodo iz tega črnih nauk in svarilno zese, je zelo dvomljivo.

Za siromašno mladino v Zagorju

Zagorje, 23. decembra

Bedo čuti pri nas posebno mladina. Da se pomaga vsaj najrevnejši šolski mladini je priredilo Društvo za varstvo otrok od sodelovanju Kola jugoslovanskih sester v nedeljo 22. t. m. v veliki dvorani Sokolskega doma božičnico. Otvoril jo je predsednik društva g. Lojze Kolenc, ki je izrekel posebno zahvalo plemenitim darovalcem. Banske uprava je darovala 3.000 Din, ravateljstvo TPD 500, TPD namesto pogostitve rudarjev ob proslavi sv. Barbare 1.200 in še posebej 2879 Din, uprava občine Zagorje 2.500 Din, Delavska zbornica iz Ljubljane 1.000 Din, gremij trgovcev Zagorje 900 Din, ravnatelj rudnika ing. Biskupsky 100 Din, številni novčič na dan Vseh svetih 1.600 Din, članarina članstva pa znesla 1.000 Din. Predsednik se je zahvalil narod-

Šahovski klub v Kranju

Kranj, 26. decembra.

Ob vzgledni složnosti ter enotnem nastopu so se kranjski šahisti organizirali v novoustanovljenem klubu, ki naj na znatraj veče članstvo medsebojno na zunaj pa zastopa vse njihove želje in cilje. Ustanovni občni zbor, ki se je vršil v petek v salonu hotela »Jelen« ob navzočnosti nad 30 šahistov (pri čemer je glavni kader to je gimnazijsko dijaštvo kot naraččaj je manjkalo) je otvoril predsednik pripravljalnega odbora dr. A. Megušar, ki je v uvodnem govoru poudaril predvsem dvoje: misli: složno združitev vseh kranjskih šahistov v svoji težki pričakovani in se, da doseženi organizaciji, kar pomenja za kranjske razredne družabne razmere gotovo napredek, na drugi strani pa pravilno vrednotenje šaha kot kraljeve igre, ki mladino poplemenjuje ter mu gre prednost pred raznimi sportnimi disciplinami. Sledilo je poročilo tajnika Sengerja, blagajnika Kosa in odbornih pravil, katera je razložil dr. Megušar, občni zbor pa jih je sprejel. Pravila niso ne pretesna, ne preveč širokogrudna, ter so morebitne izpremembe vedno možne.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen dr. Megušar, kapetan Sorli, pregledovalca računov ravno Česen ter dr. Schwab, odborniki Keri, Dora, Klasek et al. Senger, Prah ml., Pogačnik, dr. Lampret, ing. Skupali ter prof. Zagar. Članarina se je določila mesečno Din 2.—, podpornina Din 2.—, vprisnina Din 3.—, ustanovnina Din 20.— Glede določitve programa je kapetan Sorli izjavil, da ga bo sestavil skupaj s članstvom, čim nekoliko spozna, kakšne

DNEVNE VESTI

— Krasen pogreb dr. Eda Slajmerja. V sredo popoldne ob 3. je bil izpred hiše žalosti na Poljanah pri št. Vidu veličasten pogreb univ. prof. dr. Eda Slajmerja na domačem pokopališču. Navzlic neugodnemu vremenu se je zbrala pred vilo Marijo ogromna množica ljudstva; občinstva iz Ljubljane pa tudi domačinov, ki so globoko spoštovali velikega moža. V žalnem sprevodu so korakali tudi številni odličniki, da se oddolže spominu vedno nesebičnega in poštenega zdravnika in patrijota. Med pogrebi so bili: divizijski general Peter Nedeljkovič s soprogo, general Jovanovič s številnimi zastopniki oficirskega zbora, načelnik oddelka za socialno politiko in zdravstvo dr. Maier, šef zdravstvenega oddelka dr. Avramovič, predsednik mestne občine dr. Adičič, zastopstvo Sokola v krajih s tajnikom ljubljanske župe br. Flegarjem in starostom šentivškega Sokola dr. Arkom, dalje zastopniki raznih zdravstvenih institucij, šef zdravnik Slajmerjev doma dr. Kramarič, ravnatelj OUZD dr. Bohinjec, predsednik zbornice za TOI g. Jelacina, več narodnih poslancev, glavni tajnik Zveze in dušničar ing. Milan Suklje, komisarja Zdravniške zbornice dr. Tičar in dr. Meršol, upravnik javne bolnice dr. Radman, upravnik ženske bolnice primarij dr. Zaklarič in drugi. Po blagoslovitvi krste je izrekel primarij dr. Meršol v imenu Zdravniške zbornice in društva tople poslovilne besede velikemu tovarišu in vzorniku. V žalnem sprevodu je igrala godba dravske divizije ves čas turbojne žalostinke. V cerkvi so duhovniki še drugič opravili žalne svečanosti, nakar so položili velikega pokojnika k večnemu počitku.

Z. K. D.
Danes ob pol 3. uri
Vesela otroška ringaraja
ZA NAŠE MALČKE
Poppay, Micky, Pički Bebiče in opice.

— Konferenca stanovanjskih najemnikov. Poročali smo že, da je sklicaj predsednik Zveze združenj stanovanjskih najemnikov v Jugoslaviji prof. Marin Katunarič iz Splita konferenco vseh organizacij stanovanjskih najemnikov, ki bi morala biti prvotno 29. m. a. je preložena na 5. januarja. Konferenca bo v Zagrebu in na njej se bo razpravljalo v prvi vrsti o višini najemnin v zvezi s sedanji pridobitimi razmerami širokih slojev. Poleg maksimaliziranja najemnin za več stanove bo konferenca zahtevala zgradbo stanovanj za nezaščiten nižje sloje. Stanovanjsko vprašanje je v eminentnem interesu države same in zato je razumljivo zanimanje, ki vlada za konferenco stanovanjskih najemnikov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestalno, južno in oblačno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Beogradu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 15, v Zagrebu 14, v Sarajevu 12, v Mariboru 11, v Beogradu 10, v Ljubljani 7, v Skoplju 5, v Rogaski Slatini 4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755,1, temperatura je znašala 2,2.

— Nesreče. Na kirurški oddelki splošne bolnice so prepeljali železniškega zavirača Franca Kopača, etanujočega v Društveni ulici 28, ki ga je med delom stisnilo za levo in mu jo precej poškodovalo. — Terezija Sedec, vdova po železniškem sprevedniku, je doma v Knezovi ulici 18 padla s stola in si zlomila levo roko. — V bolnico je moral tudi posestnik in gostinčar Tomaž Pungarnik iz Motnika, ki mu je soproščajna pomočoma ponudila kozarec octove kisline namesto žganja. — Dovič Milan, 14-letni posestnik sin iz Ljubljane, je padel s stola in si zlomil desno nogo. — Enaka nesreča je doletela tudi 24-letno Mijo Završnikovo, hčerko strojevodje z Zidanskega mosta 1933, ki je doma pafila in si zlomila desnico. — Ključavničar Albin Stefančič iz Vižmarjev 42, se je po nesreči ustrlel v levo.

— Zrtve rabe. Delavec Alojzij Zabu. kovec, rojen 1905, in doma s Škofljice 36, je bil snoči v Piljavi gorici. Pred neko gostilno so ga napadli domači fantje in ga osvrvali z nožem po glavi in telesu. Dobil je več nevarnih sunkov in se zdaj zdravi v bolnici.

SENZACIJA SEZONE
rusko-sovjetski vefilm
Žena za 1000 rubljev

— 16letna deklica postala deček. V Splitu se je neka 16letna deklica, ki je lani napravila malo maturo naenkrat spremenila v dečka in se vpisala v peti razred moške gimnazije v nekem drugem mestu. Njen oče pripoveduje, da je imela že od zgodnje mladosti moška nagajanja in je bila sploh bolj podobna dečku nego deklici. — Obsejani radi vohunstva. Pred državnim sodiščem za zaščito države so bili obsojeni zaradi vohunstva novinar France Kranjc iz Maribora na 20 let roblje in črtni izgovor državljanskih pravic, gostinčar iz Maribora Albrecht Achtig na 15 let roblje in trajno izgubo državljanskih pravic ter hotelir iz Varaždana Franjo Baumann na 18 let roblje in trajno izgubo državljanskih pravic.

— V bolnici se je obesil. Na sveti dan se je obesil v neki zagrebški bolnici 25letni kmet Dragotin Pale Kosovec. Našli so ga že mrtvega. Že prej je trikrat poskusil končati si življenje. Bil je živčno težko bolan.

Iz Ljubljane

— Božičnica prometnih stražnikov. Ljubljanski Avtoklub je izročil na sveti večer prometnim stražnikom darila, ki so jih poklonili ljubljanski avtomobilisti. Na vsakom prometnem križišču se je okrog 17. uravil avtomobil s funkcijonarji Avto kluba, ki ga je spremljal avtomobil uprave policije s poveljnikom varnostne straže g. Grilkom. S primernim nagovorom je izročil član uprave Avtokluba g. Palme službojočemu stražniku veliko košarico, polno daril. Košarica je stala pod božičnim drevescem in je bila kar prepolna za nova darila, ki so jih prinašali avtomobilisti in drugi, da izkažejo tako prometnim stražnikom svoje priznanje in zahvalo za vestnost in poštenost. Težko službo morajo opravljati prometni stražniki zlasti pred pošto in pred Evropo. Poleg praktičnih daril, je dobil vsak stražnik tudi nekaj denarja. Darila je razdelilo med stražnike poveljstvo varnostne straže.

— Iz Praznično razpoloženi so bili nekateri ponočnjaki kar bi jim radi verjeli, četudi bi pustili klopi v Tivoliju Ker jih pa seveda niso, jih moramo pomilovati. Kajti njihova bolezen je zelo resna. Polomili so dve klopi (morda še kje drugje kakšno) in je jasno, da je tudi v njihovih razgreditih glavah polomljenih nekaj klopičkov. — Iz V Ljubljani so umrli od 13 do 19. decembra 1935: Turk Marija, Ljudmila, 5 let hči speditarja. Komenskega ul. 17. Černe Franc, 73 let, poštni poduradnik in posestnik, Kladezna ul. 6, Dijak Ivana,

sestra Dominika, 23 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20, Križman Aleksander, 43 let, zasebnik, Rožna ulica 27, Vadnov Marija, roj. Dekleva, 72 let, vdova železničarja, Poljanska c. 41, Papler Helena, roj. Zuran, 74 let, vdova okol. polic. nadzornika, Poljanska c. 4, Dekleva Marija, roj. Debelich 69 let, žena profesorja glasbe, Stožice 97, Drexler Ana, roj. Gugenberger, 61 let, žena žel. nadspovednika v p., Kržičeva ul. 6, Kremžar Marija, 80 let, kuharica, Vidovdanska c. 9, Štrupi Marija, 87 let, zasebnica, Gruberjevo nabrežje 16, Pavčič Franc, 54 let, spovednik drž. žel. in posestnik, Verovškova ul. 53, Kropar Mihaela, 2 mesca, hči delavke, Tržaška c. 9, Mastnjak Herman, 41 let, delavec-livar, Medvedova c. 8, Brčić Franciška, roj. Frank, 60 let, vdova služajka »Narodnega gledališča, Hranilnična ul. 11, pr. Kavčič Neža, 86 let, kuharica, Streliška ul. 2, Zavod Sv. Marte, Pavlič Marija, roj. Šubčič, vd. Pestotnik, 84 let, vdova železn. čuvaja, Japljeva ul. 2, Regent Ivan, 70 let, železniški vpokojenec, Moste, Detelova ul. 8, Malovrh Barbara, 78 let, zasebnica, Hrenova ul. 3, pr. Faletič Valentin, 86 let, žagar drv, Japljeva ul. 2. — V ljubljanski bolnici so umrli: Kancilija Ana, 5 mesecev, hči delavca, Mali Mengeš 23, pri Kamniku, Proft Maksimilijan, 71 let, strojevodja drž. žel. v p., Lepi pot 14, Račner Srečko, 68 let, šef postaje v p., Rajhenburg, srez Brežice, Zibert Franc, 48 let, tesar, Videm 16, Copar Janez, 60 let, obč. revež, Šmartno pri Litiji, Gradisar Rajko, 2 leti, sin hšarja, Veliki Osolek 41 pri Kočevju, Bolhar Derman, 2 leti, sin mizarkega pom. Vir 16 pri Domžalah, Tuma Frac, 32 let, trg. pomočnik, Švabičeva ul. 15, Rogelj Jože, 50 let, obč. revež, Pristava pri Moravčah, Kovarčič Franc, 54 let, organist, Zagorica pri Bledu, Bajc Josip, 52 let, delavec, Vodnikova c. 5, Drenik Rudolf, 22 let, sedlarski pomočnik, Celovška c. 61.

Smučarji!
Na olimpijado v Garmisch —
Patenkirchen ne boste mogli vsi — pač pa boste vsi lahko videli ta prekrasni kraj in uživali sijajno smuko v družbi velikih komikov in priljubljenih filmskih igralcev — če si ogledate veselo opereto
Sen silvestrske noči
(Winternachtstraum)
Premiera tega filma, ki ga nihče ne sme zamuditi bo
V NEDELJO
v kinu Unionu

— Klub koroških Slovencev priredi jutri v soboto zvečer ob 18.30 v mestni posvetovalnici svečano komemoracijo za pokojnim voditeljem koroških Slovencev Francetom Grafenauerjem. Vabimo vse pokornikove prijatelje in častilce in naprošamo vsa narodna društva, da pošljejo svoje zastopnike. Komemoracija bo trajala največ pol ure.

— Matasonevega Naceta nesrečna snubitev (Maksel), zabavno Walfridoovo burko uprizorje prvič v Sentiakobskem gledališču jutri zvečer ob 20.15. Burka vsebuje mnogo zdravega humorja in komičnih situacij. Naslovno vlogo igra Koman. V ostalih vlogah nastopijo: Bučarija, Cerničeva, Gorjupova, Galela, Gornik, Moser, Vizjak in Vokac. V Sentiakobskem gledališču bo spet mnogo vedrega smeha in zabave. Kdor se hoče počisto nasmejati, naj poseti predstavo. V nedeljo 30. t. m. in na novega leta dan se burka ponovi. Predprodaja vstopnic od jutri dalje od 10. do 12., od 13. do 17. ter eno uro pred predstavo.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice in drevi ob 20. važno pevsko vajo vsega zbora. Pridejo naj vsi, tudi oni, ki so se začasno opravičili posejati pevske vaje. Nov program! Odbor.

— Iz Organizatorno propagandni odsek Sjen v Ljubljani vabi emigrantne in prijatelje, da se polnoštevno udeležijo komemoracije Franceta Grafenauerja v soboto 28. t. m. ob 6.30 zvečer v mestni posvetovalnici.

Iz Celja

— Južno vreme o praznikih je preprečilo večino izletov v celjsko okolico. Smučarji, ki so v velikem številu pohiteli v bližnjo in daljno okolico, so prišli le delno na svoj račun.

— Nova grobova. V torek je umrl v celjski okolici 59letni višji stražnik v pokloju g. Urban Krivec iz Celja (Krekova cesta 10).

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Danes ob 4., 7. in 9.4 uri

največji monumentalni zgodovinski vefilm vseh dob

KRIŽARJI

Epopeja krščanstva.

Hude borbe za Kristusov grob.

Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

PREMIERNO KINO

v sredo pa je umrl v Celju (Sodnijska stes za 4) 73letni pletar in Košar g. Jakob Kro-novšek.

— Dve težki nesreči pri delu. Ko je 24letni sin posestnice Srečko Kovac iz Jereze pri Vojniku na soboto doma tlačil slamo v samoreznico, ga je stroj zgrabil za desno nogo in jo odrezal pri kolenu. Iste-ga dne je mladinca zgrabila 47letna kočarjevo ženo Perpetuo Matijevčevu iz Solčave za levo roko in ji odrezala štiri prste. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

največji veseli in folkloristični film sedanjosti

Iz Maribora

— Delarstvu za božič. Mariborski industriji naj bi posemneli plemenito gesto tovarnarja K. Thoma, Maribor, ki je delarstvu »zplačal 3% celoletnega zaslužka za božično darilo.

— Uspela premiera »Bajadere«. Na prvi božični praznik je bila v mariborskem gledališču premiera melodijozne Kaimanove opere »Bajadere«, ki je odlično uspela. Dirigent g. Herzog, režiser in koreograf g. Harastović, prva igralka Udovičeva in Sanci-kakor tudi vse ostali ansambl so se potrudili, da so dali najboljšo in je zalo delo doseglo tudi tako velik uspeh. Gledalci so bili navdušeni kakor malokdaj in so morali večkrat ponovljati.

— Mir v mariborskem kriminalu. Šef kriminalne policije v Mariboru je z zadovoljstvom ugotovil, da že dolgo ni bilo tako mirnih praznikov kakor tokrat. Tako ni bilo nikjer kakšnega vroma ali tatvine. Pravijo, da tega na policiji že dolgo ne pomnijo.

— Tudi nezgodna kronika rečna. Za božič so imeli tudi mariborski reševalci mir. Le dvakrat so bili poklicani na pomoč. Na božični dan so nudili prvo pomoč skoraj do smrti obkramnemu mlademu artilistu, včeraj jutraj pa so prepeljali v bolnišnico žrtve pcedice.

— Pokolj na Koroški cesti. Na božični dan je prišlo v neki gostilni na Koroški cesti do krvavega pokolja. Tam je igral 35 letni artist Henrik Marko na kitaro neko pesem, ki je razžalila 23-letnega pekovaškega pomočnika Konrada K., da je z nožem štirikrat zabodel Marka v hrbet. Na pol mrtvega so reševalci prepeljali v bolnišnico.

Iz Kranja

— Mestna občina je tudi letos kupila debelega vola ter meso razdelila za božičnico med najrevnejše prebivalstvo. Tudi Kolo jugoslovenskih sester je zelo bogato obdarovalo revne otroke in reveže.

— Velika gasilska veselica v Narodnem domu se to vršila v soboto 1. februarja zvečer ob 20. v velikem obsegu kot prejšnja leta. Na prireditve opozarjamo vsa društva, da ne bodo istočasno prirejala veselice.

— Živinski sejem v ponedeljek je bil zelo slabo obiskan. Največ so pripeljali prašičev in volov, krav in telic pa prav malo. Na živilskem trgu je bila pa konjunktura za jajca. Prodajali so jih po Din 1.50 kos. Vred. Ves trg je bil v znamenju božičnih praznikov in z njimi združenega nakupovanja.

Iz Kamnika

— Gasilska božičnica. Gasilsko društvo v Kamniku je priredilo v torek 24. t. m. božičnico, na kateri je bilo pogostenih in obdarovanih okrog 100 najbolj potrebnih kamniških siromakov. V ta namen je društvo pobiralo ves mesec december prostovoljne prispevke po mestu in okolici. Škoda le, da je bil odziv zelo majhen. Društvo samo je darovalo 1000 Din, mestna občina 500 Din, vsem Kamniku in okolici pa je bilo nabranih samo okrog 2000 Din. V našem mestu imamo pač dovolj tovarnarjev in bogatih trgovcev, ki bi v ta namen lahko darovali čedne zneske. Zbrane siromake je v lepih besedah nagovoril g. Cerar, nakar so bili vsi prisotni pogosteni s toplim čajem in pecivom. Sledil je kratek film Micky

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.4 uri

Theo Lingon, Lucy English in Adela Sandrock

V SIJAJNI KOMEDIJI

Prava ljubezen —

slab denar

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

miška, ki je ubogo paro spravil v dokaj dobro voljo, nato pa so bila razdeljena darila. Vsakdo je prejel velik zavitek, v katerem so bile najrazličnejše potrošnine n. pr. moka, mas, riž, makaroni, kava, sladkor itd. do vrednosti 60 Din. Da bi vsi oni, ki s toliko skopostjo gledate na akcije gasilnega društva, prišli pogledat, koliko veselja napravi tem siromakom s še tako malenkostnim darom, bi gotovo prihodnje leto več ne skoparili s svojimi darili. Gasilnemu društvu moramo izreči javno zahvalo za njegovo pošteno in nesebično delo.

Utopljenec v Bistrici

Mengeš, 27. decembra

Včeraj dopoldne so otroci z mosta čez Bistrico v Homeu opazili v vodi nekaj temnega in takoj so spoznali, da leži na dnu najbrž človek. Mimo je prišel posestnik Metod Jerman, katerega so opozorili na utopljenca. Jerman je stopil do mlinarja Nastrana, si tam izposodil gumijaste čevlje in stopil v Bistrico, iz katere je kmalu potegnil mrtliča. O tem so bili obveščeni orožniki v Mengešu. Utopljenec je srednje postave, nosil je delavno obleko, bil je bos. Na njem ni bilo opaziti vidnih poškodb, od desnega očesa do sredine lobanje je imel široko brazgotino. Pri njem so našli denarnico z 52 Din. Utopljenec pri sebi ni imel ničesar in njegove identitete še niso ugotovili. Orožniki domnevajo, da je mož najbrže padel v vodo in si prebil lobanjo. Danes popoldne bo obdukcija trupla.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek 27.: Zaprtlo.

Sobota 28.: Vesela božja pot. Red. C. Nedelja 29.: Ob 15. Trije najbliž svetniki. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Moliere. Znižane cene.

Ponedeljek 30.: Moliere. Red. Sreda. Torek 31.: Ob 20. Vesela božja pot. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Petek 27.: Zaprtlo.

Sobota 28.: Kraljičin ljubljene. Red. A. Nedelja 29.: Ob 20. Aida. Gostuje dr. Adrian. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek 30.: Zaprtlo. Torek 31.: Ob 21. Prešmentani grad. Izven. Znižane cene.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 27. decembra

Med božičnimi prazniki je policija napravila temeljito racijo po mestu in okolici in je prišla več potepuhov, ki se potikajo brez cilja po cestah. Policija je večino odgnala v pristojne občine, več jih je pa izročila sodišču.

Na zahtevo ljubljanske policije je bil v Zagrebu aretiran neki Alojzij Milavec, ki se je tudi izdal za Alojzija Briemana in je nedavno v Ljubljani izvalil trgovcu Baru nov radioaparar v vrednosti 2.500 Din. Tudi v Zagrebu je ponovil svojo sleparijo, a so mu pravočasno prišli na sled. Radioaparar tvrdeč Bar so dobili še pri njem, tako da trgovcu ne bo preveč škodovan. Milavec bo zagrebška policija izročila ljubljanski.

Včeraj je bil v Ljubljani aretiran 24-letni brezposelni delavec Stefan Verle iz Poljan, ki ga zasleduje mariborska kaznilnica zaradi zopetnega nastopa kazni, ker je ministrstvo pravde razveljavilo njegov pogodni odpust. — Na božič je bil aretiran 21letni Milan Longor, doma iz Trsta, ki je ukradel več prstanov v vrednosti 4.000 Din. Ukradene dragocenosti je policija vrnila lastniku.

***** MALI OGLASI *****

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, prekliski

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

***** RAZNO *****

Najmanjši zmesek 8 Din
Najmanjši zmesek 8 Din

Slovenske plošče

šalitive, kapleti, po-tje z godbo, harm-niske itd. že od Din 30.—

prodaja

elektrotor PASAZA NEBOTICNIK

POSEBNO VELIKO IZBIRO cenovnih Hubertov plaštev in te po krojenih zimskih suken do bite pri Preskerju Sv. Petra c. 14

MALA PAFIGICA plava, se je iz nebotičnika za-tekla, neznano kam. Pošteni naj-diteli naj jo odda pri kavarni-ški blagajni. 3014

MALI OGLASI



SLOV NARODU

MAJO

SIGUREN USPEHI

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENJ NAROČER

Insertirajte v našem listu!!

Znameniti film „Križarji“

K premieri monumentalnega Paramountovega dela
v Elitnem kinu Matici



Ljubljana, 27. decembra
Leta 1095 je pozval papež Urban II. na koncilu v Clermontu ves krščanski svet na bojni pohod za osvoboditev svetega groba. S tem se je začela doba križarskih vojn. Skoraj dve polni stoletji so trajali križarski pohodi, tisoči in stotisoči so se udeležili bojev in pohodov v Sirijo in Palestino. Mnogo jih je poginilo že na pol poti, deloma na Mandžarskem ali pa na Balkanu, v krvavih bojih proti islamskim državam Male Azije so bile uničene in čisto popolnoma razbite cele armade. Sveta vojna v sveti zemlji je zahtevala hektombe človeških žrtv, cesarji in kralji, grofi in vojvode, škofje, duhovniki, vitezi, meščani in kmetje, vsi so vzeli s seboj križ in se pridružili armadi križarjev v borbi za osvoboditev svetih mest. Neprehajajoča se valila reka oboroženih in za bojo navdušenih borcev proti vzhodu na Jutrovo. Več stoletij so se ljudje navduševali za križarske vojne in nepojmljivo je da tudi še potem, ko se je bila večina teh pohodov žalostno ali brez uspeha končala.

Leta 1099 so križarji zavzeli sveto mesto in ustanovili krščansko kraljestvo Jeruzalem. To kraljestvo ni obstajalo niti sto let, saj ga je leta 1187 zavzel bojevit sultan Saladin, kateremu je kljubovalo samo utrjeno mesto Tyrus ob sredozemski obali. To je bilo povod za nove križarske vojne. Leta 1189 je krenila na Jutrovo nova križarska armada pod vodstvom nemškega cesarja Friderika Rdečebrače. Zmagovito se je borila ta armada in izvajala več težkih bitk v Mali Aziji, ali diletela jo je huda nesreča: še predno so prišli v sveto deželo, je Friderik utonil v reki Salef. Križarji pa kljub temu niso obupali, za zagrizeno borbenostjo so nadaljevali brezupni boj. Zasedli so Akon in več obrežnih mest, ki so ostala dobro stoletje v njihovih rokah, ali Jeruzalema se jim ni posrečilo več zasedeti. Leta 1229 se je cesarju Frideriku II. v mirovnih pogajanjih s sultanom el Kamilom posrečilo doseči, da je odstopil križarjem Jeruzalem

in del svete dežele, ali že 10-let pozneje so Turki znova zasedli Jeruzalem. Še enkrat se je križarjem posrečilo, da so dobili sveto mesto v svoje roke, bilo je to leta 1243, a že naslednje leto so ga zopet izgubili. Polagoma so si Turki osvojili točko za točko in po junaški obrambi je leta 1291 padel tudi Akon. S tem so bile zaključene križarske vojne.

Križarske vojne so zahtevale ogromne žrtve, a gmotnih koristi niso prinašale, izjemo Benečanom in Genovčanom, ki so vedno pripeljali domov bogat plen. Ali za duhovno kulturo in napredek zapada so bili ti pohodi velike vrednosti, kar je razvidno iz cvetočega razvoja umetnosti, literature in znanosti pri vseh narodih, ki so sodelovali pri križarskih vojnah. Z Jutrovega so prinesli s seboj kulturo in duh viteštva, ki se je odražalo v naslednjih stoletjih. Pravilice, legende in pesnitve so bile prepletene z motivi iz križarskih vojn, v njih se tudi odraža sijaj in romantika viteštva ter bojev v sveti deželi.

Križarske vojne so vedno dale s svojo romantično dovolj snovi za pesnitve, za drame in za upodabljanje umetnosti in zdaj jih je porabil za sujet zvonični film. Tako nam prinaša Elitni kino Matica za božični program monumentalno delo najslavnejšega ameriškega režiserja Cecila de Milla „Križarji“, za katerega je porabil legendo iz križarskih bojev in v katerih vidimo junaštvo kralja Riharda Levjescrčnega. Pred nami vstaja del srednjega veka ene dobe, ki ne sme iz pozabe.

Film je res monumentalno delo in gotovo prekaša vse dosedanje filme Cecila de Milla tako Ben Hurja, Kleopatru, in druge, saj pa je tudi v njem sodelovalo na tisoče stativov, zgraditi so morali nova mesta, nabroj galej itd. naravnost strahotni so bojni prizori obleganja Jeruzalema in Akona, vse je podano ako verno in prepričljivo, da človek nehoti pozabi, da sledi filmu Lepšega programa si Elitni kino Matica za božič gotovo ni mogel izbrati.

Nova žrtev šmarnice

Žalostna smrt 25letnega posestnikovega sina Franca
Babška iz Stopnega

Poljčane, 26. decembra.
Še ni minil mesec, ko je bil v bližini okolice izvršen še drugi uboj, ki ga je tudi takrat povzročila zloglasna šmarnica. S kolum so pobili na tla 25letnega posestnikovega sina Franca Babška iz Stopnega, ki je kmalu izdihnil. Tako grozna smrt, pa je Babšek sam zakrivil s svojim nesramnim izvajanjem. Nekaj dni pred prazniki se je zvečer znašel pred hišo Lepeja iz Struvenj v sosednem naselju in razgrajal na vse pretege:

— Auf hijs, Stefan, pridj ven, da te za-

koljeme. V hiši so bili poleg Stefana še

stari Lepej Anton in njun sorodnik Anton Spaninger, ki je prišel za praznike na obisk. Stari Lepej je razgrajal mirno, pozval, naj oddide domov, ta pa ni hotel o tem ničesar slišati in je še bolj razgrajal. Stari je odšel v hišo, med mladimi pa se je raznel nato prepir in v Babškovi roki se je bliskoma zasvetil nož, s katerim je ta navalil na ostala dva in začel enega v desno dlan in drugega v glavo, da se je poodila kri. To je bilo napadenja dovolj, da sta poljska vsak svoj močen kol in navalila na razgrajalca. Kmalu sta ga pobila na tla, nakar sta odšla v hišo, ne

čanstvo, a žid pojde raje na vešala, kakor da bi to dovolil. Tega on ne spravi v stih, čeprav je tako slaven pesnik. Kolena so se šibila Jakobu Polykarpu Schobru, ko je odhajal po tem razgovoru po mračnih hodnikih palače. V sobi ga je to gnalo iz kota v kot do ranega futra. Ni videl jasno, vse je bilo polno dima in megle. Eno je pa bilo gotovo: bog se je vendar le ozrl nanj in ga izbral. Hodil je nemirno po sobi, rob njegovega plašča je pometal tla. Stara črnosiva mačka se je zbudila in ga spremljala. Bila je razvajena stara mačka, hotela je, da bi jo vzel v naročje ali v posteljo, kakor je bila vajena in mijskavala je. Toda magister je hodil sem in tja, ne da bi slišal njeno mijskavanje.

Po magistrovem odhodu si je pretegnil žid ude in pokazal krepke zobe. Ozrl se je na vojvodovo sliko, ki je visela nad njegovo pisalno mizo in na katero je bil Karel Aleksander lastnoročno pripisal zelo milostno povelje s svojo grobo pisavo, in dejal tiho: Adieu, Louis Quatorze! Zbogom, nemški Achil! In še enkrat, bolj divje: Zbogom nemški Achil, adieu, Louis Quatorze.

Ni več mislil na otroka. To se je tika- lo njega in vojvode, ne pa otroka. Plul je po morju temno rdeče vijoličaste mrzline, ki mu je polnila srce in čute. Ka-

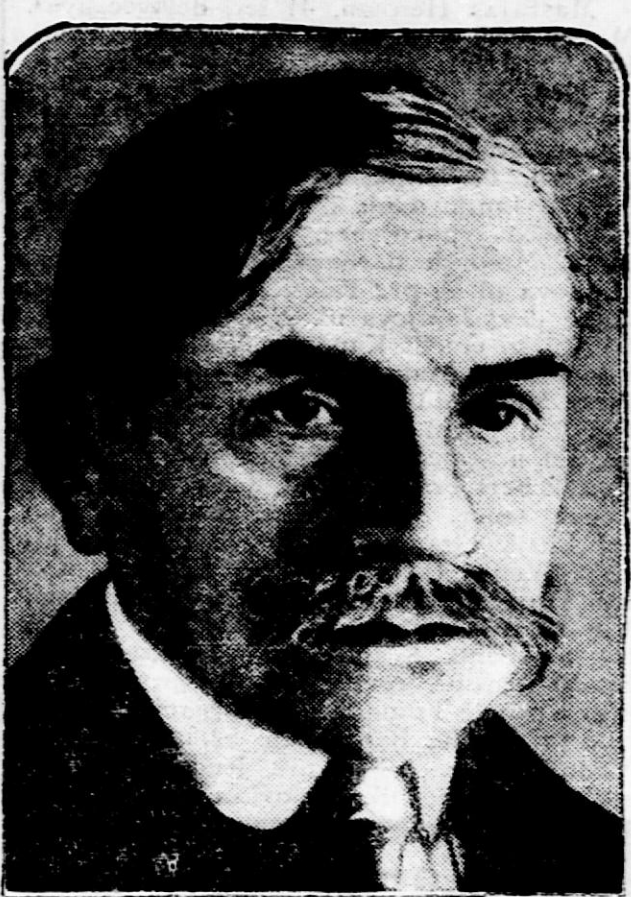
da bi očeta ali komurkoli povedala, kar se je zunaj med njimi odigralo. Stari Lepej je že spal, ko sta se vrnila, zato se je enino začudil, ko je drugo jutro našel Babška v zadnjih zdihljajih in z vsa razbito glavo v njegovem hlevu.

Nezvestega Babška so namreč pono- čni našli mimoidoči pol kilometra od Lepe- ja in ga odnesli v hlev. Zjutraj so ga po- tem hoteli prepeljati domov, pa jim je že

med potjo vrhudihih mrlah (imel je na več mestih počeno lobanjo), izdihnil. Spaninger in Stefan Lepej sta se izgovarjala s pija- nostjo in pa da jima oni nikakor ni dal miru. Odvedena sta bila v zapor. Babško- vo truplo so dan pred božičem obducirali in ga nato pokopali na makolskem pokopališču. Babšek je imel že sam za seboj sliččen uboj. Vsi trije so pripravili svoj- cem s tem prav žalostne praznike.

Paul Bourget umrl

V Parizu je včeraj po dolgi bolezni umrl
slaviti francoski književnik in pesnik Paul



Bourget, najstarejši član Francoske aka- demije.

Paul Bourget je bil rojen 2. septembra 1852 v Amiensu, svoje literarne študije je pa zaključil na pariški visoki šoli. Že kot 18-letni mladenič je izdal svoje prve- ce, s katerimi je kmalu zaslovel tudi iz- ven meja svoje domovine. Še večjo pozor- nost so pa vzbudili njegovi psihološki ro- mani, ki so izšli okoli leta 1880. V Paulu Bourgetu je Evropa takrat odkrila vredne- ga Stendhalovega naslednika. Od leta 1883 do 1886 so izšli njegovi „Essais de psychologie contemporaine“, a eno najzna- menitejših del je bilo „Le disciple“, ro- man, ki je izšel leta 1889. Pred vojno je začel pisati v nacionalističnem duhu, ven- dar ga je kmalu zasledila mlajša generaci- ja piscev iste smeri. Toda njegov ugled ni padel. Skupaj s profesorjem Marcelom Gleyem si je leta 1930 priboril nagrado Osiris, ki jo vsaka tri leta podeli odbor petih akademij in ki znaša za vsakega od- likovanca 100.000 frankov.

Poleg romanov in novel je pisal novele in drame in se tudi uveljavil kot pesnik. Najpomembnejša njegova dela so „Uče- nect“, „Laiz“, „Emigrants“, „André Corne- lius“ itd. Pokojnik je bil odlikovan z re- dom častne legije 2. stopnje.

Potapljaške obleke so v modi

Zdaj imamo samo veliko Ljubljano in veliko brozgo, v kateri tonemo

Ljubljana, 27. decembra
Po vsej Evropi in tudi Ameriki delu- jejo odbori za zaščito prebivalstva pred nevarnostmi tako zbrane zračne vojne. Tudi v Ljubljani ne zaostajamo za kulturnimi drža- vami, toda izkazalo se je, da so potrebni še drugi odbori za zaščito Ljubljančanov. Za- štita bi bila potrebna že zdaj. Prebivalstvo bi moralo biti opremljeno ne le s plinskimi maskami, temveč tudi s potapljaškimi oble- kami. Zaščita meščanov pred brozgo, popla- vami in nesoljnim potopom je nujno potreb- na, zahteva časa, ter ne smemo več odlašati z delom, če bi še radi nekaj časa živeli v časti in slavo domovine.

Naslavljam apel na vse meščanstvo obo- jeja spola in brez razlike političnega prepri- čanja, da se združi v sveti vojski proti naj- večjemu in najgrobnejšemu zlu teh dni, ljub- ljanski brozgi. Znamenite tradicije našega slavnega mesta sicer niso v nevarnosti, ker smo brozgo gojili že od njega dni ter častili žabe in zmaja. Toda vprašamo se, kdo naj nadaljuje to lepo tradicijo, ako bo Ljubljana korporativno utonila? Vsi ete poklicani, da stopite na branik naše slave in kurjih oči! Ne pozivamo vas na demonstrativen obhod po mestu, ker se predobro zavedamo, da bi tvegali svoje dragoceno življenje, saj niti re- šilni pasovi niso dovolj zanesljivi. Vendar ete poklicani vsi, da stopite v človekoljubno or- ganizacijo in da po svojih skromnih močeh širite idejo prijateljev suhozemskih bitij. Ta ideja je še tem lepša, ker je med nami že- dalje več amfibij. Pričakujemo, da se bodo zganili vsi plemeniti žuteži ter da bodo takoj pokrenili brozgarsko akcijo. Poklicano je seveda tudi naše žensstvo, ki lahko sode- luje s svojo požrtvovalnostjo in iznajdljivost- jo. Predsedem naj priredi modno revijo, kjer naj pokaže najmodnejše modele potaplja- škijh oprem.

Nalogo so nam torej že povsem jasne, zlasti sprito katastrofo, ki nas je že zadelo. Upajmo, da bo poplava v vesoljni veliki Ljubljani vsaj uradno demantirana. Bili smo pa brklo razočarani. Zdaj moramo verjeti lastnim očem in vsem prizadetim udom ter organom. Poplava je resnična in uradno potrjena. Ulice so se spremenile v hudournike in Ljubljaničine priroke. Tram- vajski vozovi so se morali hočeš nočeš pre- meniti v barke, ki jim pa vetrovi niso bili

naklonjeni in so oblačile, menda v pri- čakovanih sanacijah. K sreči še ni bilo občinske seje, ker bi se je obč. svet. ne mogli udeležiti, saj je brozga tekla celo slavnemu rotovzu skozi vsa vrata v zgo- dvinso notranjost. O marsičem bi bilo res- treba sklepati na magistratu, predvsem o zračnem prometu, ki naj nadomesti dose- danje nabirne premikanja. Nedavno so skle- pali v Zbornici za Toi o odstranitvi ovir- skega prometa v naši državi, na magistratu pa bi morali posvetiti največjo pozornost oviram čisto ter pristno domačega pro- meta. Soglasno smo vendar ugotovili, da pro- met ni več mogoč na naših cestah in hodni- kih ter da cest in hodnikov sploh ni več. Ali to ne spada v razpravo o prometnih ovirah? Tujski prometniki so ugotavljali, da so kolodvorska stranika v mizerem stanju, meščani so pa morali z obžalova- njem ugotoviti, da je vse meelo veliko mi- zerno stranike. Nekateri so se izražali še- cer galantneje, češ da je avinjarja ele- gantna. Ta ali oni je bil celo poistično nav- dušen ter je dejal, da smo poslušali po- ulični ves dan najlepše melodije Havaj- skih otokov. In res smo poslušali mlo šu- menje valov in slapov, nežno pljuskanje in melodično čofanje. Tu in tam je tudi od časa do časa mlaščnik, ko je ubogi, brez- pravni meščan izgubil tla pod nogami, ki so iskale iz območja pozneje trdno podlago stvarnosti pod seboj.

Največja nesreča pa je, da je Ljubljana izgubila povsem svojo bolino. Greh je, pro- glasiati jo za belo Ljubljano. Bela ni niti po snegu. Zdaj imamo samo veliko Ljublja- no in veliko brozgo. Že zaradi tega zaslu- ži vzdoval „svetika“. In zdaj bomo morali prekrstiti Ljubljano, ne sicer le zaradi poplav, temveč, ker mora biti tudi ona de- ležna veličine velike Ljubljane. Ljubljani- ca se mora torej imenovati odtlej Ljubljana, mesto pa Nadljubljana. Tudi ni prav, da imenujemo župana zgolj župana, nego bi ga morali imenovati nadžupana, kakor podžu- pana za župana občinske svetnike pa za nadsvetnike. Mesto pa bo moralo dobiti no- vo ime tudi zaradi tega, ker ga bomo mo- rali v rešnici dvigniti po zgledu naših pred- nikov, ki so prebivali v stavbah na kolih. To bo torej v rešnici Nadljubljana, če že ne bodo prodrla potapljaške obleke, ko bomo

morali mesto prekrstiti v Podljubljano, v začarano mesto na dnu brozgarskega jeze- ra.

Iz Stične

— Splošno priljubljeni komandir tukaj- šnje orožniške postaje g. Darko Križmanič je premeščen v Vel. Stango pri Litiji. Med nami je služboval komaj dve leti, a že v tej kratki dobi smo ga vsi vzljubili, da nam je kar težko, ko nas zapusti. V službi je bil jako vreden in je dokazal, da so se sumljivi elementi v stiškem okraju vedno opekli. Ze- limo mu takih uspehov tudi na novem služ- benem mestu, obenem mu pa ključemo: Na skorajšnje svidenje!

— Dospelo so knjige Vodnikove družbe, katere si lahko nabavite pri šolskem upra- vitelju g. Vrbiču.

— Letošnje silvestrovanje v Sokol-kem domu v Ivančini gorici lo posebnost. Poleg burke enodejanke bo na sporedu več izvršnih šaljevih prizorov in zabavnih točk itd. Zato že sedaj opazujemo občinstvo, naj se v čim večjem številu udeleži silvestro- vanja v Sokolskem domu. Natančen pro- gram še objavimo. — Na večerajšnji seji so- kolskega društva, kateri sta prisostvovala župni starosta br. Pipenbacher in župni taj- nik br. Flegar, so bili sprejeti jako važni sklepi, iz katerih je razvidno, da je dru- šтво sredno prestalo težko krizo in se do- segla možnost resnega ter uspešnega delo- vanja. Sovražnikov se ne bojimo, njih šte- vilo ne glejmo. Na delo!

Iz Škofje Loke

— Slova zaslužnega Sokola, Našo sokol- sko družino je zapustil ta teden marljivi brat, poročnik g. Radovan Pilvelič. Kljub svojim službenim dolžnostim je našel vedno tudi čas za Sokola, ki ga je šel od vsakega početka kot član društvene uprave, zlasti živo pa se je zanimal za lahko atletiko, dru- štvne sportne panoge, plavanje, amužanje in telovadbo. Vrlemu sokolskemu bratu je bil prirejen topel poslovniki večer. Br. Pi- lveliču, ki je bil med nami tri leta, želimo v Osijsku vse najboljšo!

— Skioptična predavanja viječje. To se je videlo tudi v sredo zvečer, ko je bila velika dvorana Sokolskega doma dobro zasedena. Poslušalci so s velikim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja ZKD g. Viktorja Parnata o potovanju s parnikom „Kraljica Marija“. Sokol ima na sporedu še več lepih predavanj, vsakokrat ob sredah zvečer.

— Vodnikova družba se je v Škofji Loki letos izredno lepo razmahnila in šteje 118 članov, največ od vsega početka. Saj pa je književni dar tudi res tako poceni, da bi ne smelo biti hiše, ki se ne bi vpisala za čla- na. Poverjenik je g. Hamer iz Klobovske ulice, ki mu gre na lepem razvoju VD še posebna zahvala.

— Reminiscence na Miklavžev večer. Časi so težki, pa kljub temu je storil Sokol vsi, da svojih najmlajših ne prikaže na njih največjemu veselju — večeru sv. Miklavža. Odbor, ki ga je vodila s. Vida Horvatova, se je sestel v petek k svoji zaključni seji in je ugotovil, da je bilo obdarovanih vsega okrog 250 otrok, izdatneje pa še posebej sokolske deca in naraščajo. Školski so zna- šali več tisočakov, in se je razdelilo med mladino samo najpomembnejše: šolske potreb- ščine, pecivo, perilo, obleka in slinimo. Mešči- ni so pokazali za Miklavža lepo razumeva- nje in so akcijo pohvalno podprli. Hvala jim in zdravilo!

— Retskiki kolodvor brez elektrike. Sicer je res, da imajo Retske zgolj, postajališče, toda zdi se nam, da bi tudi ne smelo biti vsak zapostavljanju, ki ga doživlja posta- jica. Pod daleč so vse hiše električno raz- svetljene, edino postaja tone v temi. Poma- gajmo si z lučmi, ki bi bolj zaslužile ime le- sčerbe... Naj se vsaj razvzamejo prizadevi- činitelj in posrbe, da dobe Retske vsaj nekaj električnih svetilk, ki bi dale posta- jališču nekoliko modernejšo lice. Kdo se bo zganil prvi? In olednijo: Retskiki postaja je sprito svojega kopalnika tako znana tudi v Ljubljani, da bi jo tudi kot tako morali nekoliko olepšati z novo lučjo.

— Sneg, dež, blizo in brozga... To je bilo vreme vseh zadnjih dni, ki je škofija Loka v njem kar utonila. Še sanjarji so zmravali z glavami, češ, kam bomo po mokrem eneg! Velike težkoče so imeli avtomobilisti iz Škofje in Poljanske doline, posebno Tha- lerjev ovinek je nagajal. Sicer na namj rovi pozabimo in se menda spomnimo na tegobe cestnega prometa v mestu šele takrat, ko jih spet obhitimo.

Med zakoni

Zena: Tako pozno prihajaš domov?
— Saj je prav deset, dušica.
— Deset? Selev kar sem šla, da je bila ura eno.
— No, da, pa vendar ne misliš, da bo bilo ničlo.

Lion Feuchtwagner:

115

Žid Süs

Roman

Ta čas, ko je Süs govoril tako stvarno in trgovsko, je Schober izbuljenil oči po- zorno in razburjeno poslušal, ne da bi ga razumel. Pogoj je, je nadaljeval Süs z isto trgovsko hladnostjo, — in v to se mi mora zavezati s prisego, da ne bo nihče nikoli zvedel, da sem mu povedal to jaz ali celo, da sem ga jaz poslal.

— Ekselencia, — je zajecjal končno Schober, ne razumem, niti besedice ne razumem. Sem tako srečen, da je vas Gospod prebuhil in da hočete rešiti kršča- sko vero. Toda če se bo ta krivoverski načrt izjalovil in če ne bo nihče vedel, da je to vaša zasluga, potem boste — z vašim milostnim dovoljenjem — vi prvi, proti kateremu naperijo stanovi kazensko postopanje. Nisem osebo, dobro podko- van v politiki, vem pa, da bi vas vojvoda v tem primeru ne mogel ščititi.

— Nikakor ne, vojvoda me ne bo šči- til, — je dejal Süs suho. — Nič nikar ne skrbi, magistre! — je pripomnil nežno, mirno, skoraj očetojsko. — Ta primer je nekaj čisto posebnega. Katoliški vojvo- da hoče vsiliti evangelski deželi katoli-

čanstvo, a žid pojde raje na vešala, kakor da bi to dovolil. Tega on ne spravi v stih, čeprav je tako slaven pesnik. Kolena so se šibila Jakobu Polykarpu Schobru, ko je odhajal po tem razgovoru po mračnih hodnikih palače. V sobi ga je to gnalo iz kota v kot do ranega futra. Ni videl jasno, vse je bilo polno dima in megle. Eno je pa bilo gotovo: bog se je vendar le ozrl nanj in ga izbral. Hodil je nemirno po sobi, rob njegovega plašča je pometal tla. Stara črnosiva mačka se je zbudila in ga spremljala. Bila je razvajena stara mačka, hotela je, da bi jo vzel v naročje ali v posteljo, kakor je bila vajena in mijskavala je. Toda magister je hodil sem in tja, ne da bi slišal njeno mijskavanje.

Po magistrovem odhodu si je pretegnil žid ude in pokazal krepke zobe. Ozrl se je na vojvodovo sliko, ki je visela nad njegovo pisalno mizo in na katero je bil Karel Aleksander lastnoročno pripisal zelo milostno povelje s svojo grobo pisavo, in dejal tiho: Adieu, Louis Quatorze! Zbogom, nemški Achil! In še enkrat, bolj divje: Zbogom nemški Achil, adieu, Louis Quatorze.

Ni več mislil na otroka. To se je tika- lo njega in vojvode, ne pa otroka. Plul je po morju temno rdeče vijoličaste mrzline, ki mu je polnila srce in čute. Ka-

ko je šumelo! Kako je bobnenje prodira- lo v ušesa in najgloblje notranjost. Kako čudovito in opojno je dišalo. Slišal je besni krik prevaranega kneza, videl je s krvjo podpluti pogled moža, ki mu je bil izbil iz rok dovršitev njegovega bur- nega življenja baš v trenutku, ko se je pripravil na odh. Velik užitek je na- staviti koleno na sovražnikova prsa, sladko in prijetno je zasediti prste v sovražnikovo grlo, kadar njegova usta love zrak, stisniti ga trdneje in čisto po- časi ter gledati z zmagoslavim posme- hom, kako postajajo oči drgetajoče žrtve steklene. To je pravo življenje. To je življenje, ki ga je vredno živeti.

V njegove divje sanje se je prikradla naenkrat povsem neslišno in plaho člove- ška postava. Otman, zamorec. Priklonil se je in povedal Süsu, da je dal vojvo- da Remchingenu povelja. — Kakšna po- velja? — Seznani — Ah tako, seznani tistih, ki jih hočejo aretirati, seznani, ki ga je bil sestavljal za vojvodo Süs. Toda kaj bi Karel Aleksander pošiljal obvesti- lo o taki malenkosti zdaj — sredi noči? To ni verjetno. Zamorec mu hoče gotovo povedati kaj važnejšega in skrivnostnej- šega. Süs se je vprašujoče ozrl na nie- gov trdi obraz. Otman je začel naštevati imena Johann Georg Andrea, Johann Friedrich Bellon. Eh da, seznani ljudi, ki jih hoče aretirati, razvrščen po abe- ce-

di. Toda kaj s tem? Saj to že ve, saj je seznani sam sestavljal. Zamorec je na- števal dalje: Friedrich Ludwig Stöfflen, Johann Heinrich Sturm, Josef Süs Oppenheimer... Süs se niti ganil ni. Tudi zamorec ni črnil nobene besedice več, ko je naštel vsa imena. Priklonil se je in odšel.

Ko je ostal Süs sam, je začel živjati med zborni in se skoraj zadovoljno sme- liati. Lepo je bilo imeti še potrdilo. To ga je izredno veselilo. Ta Karel Alek- sander je res duhovit dečko. Da bi vsaj Remchingenu posebej zapovedal, naj ga aretiraj. Toda tako — priključiti ga kar seznani, njegovemu lastnemu seznani, ki ga je sam sestavil, ta je pa res dobra. Videl je oba, vojvodo in Remchingena, kako sedita skupaj, sklonjena nad sezna- mom in kako pripisuje vojvoda s svojo okorno, grobo pisavo: Josef Süs Oppenheimer, finančni ravnatelj. Potem sta si vojvoda in general gotovo molče pogle- dala v oči, vojvoda z zlobnim nasmehom Remchingen s širokim rezanjem. Dobri Karel Aleksander! Ljubljani, velikodušni vojvoda! Sediš zdaj tu in se zabavaš na račun svojega bedastega žida, ki ti je pri- nesel krono sinjega neba in ki ga hočeš zdaj zapreti v trdnjavo. Ho, ho! Prepo- zno si se spomnil, Visokost! Tvoj žid se- di še za ovinek višje, vrgel ti je že zano- ki za vrat in zabava se nad tvojo nič

hudega slutečo veselostjo. Ti vojvoda! Ti veliki gospod in junak! Ti podbi, pri- smojeni tepec, skrumlec deklet, mesar in podlež!

Hodil je mirno sem in tja, poln kipečih misli. Spomnil se je, kako se je nekoč igral s psom, kako je lačni žival vedno v zadnjem trenutku iztrgal grizljaj, dokler ga ni psiček končno ugriznil v roko. Vi- del je še besno mrzno, rdeč krvav bes v očeh razdraženega in neprestano va- ranega psa. S teboj igram še bolj divjo igro, Karel Aleksander. Tebi iztrgam še dragocenišji grizljaj. Kar iztegni se po plenu kakor zver, pripravljena na skok. Kar izbulji svoje požrešne oči. Zgrabi, vojvoda! Zgrabi, Visokost!

Se dva dni, niti dva čela dneva ne več: samo petinštirideset ur. Smejal se je radostno in hodil po svojih praznih lepo razsvetljenih dvoranih. Tam so stali v davno preteklosti zasani doprni ki- pi Solona, Homerja, Aristotela, Mozaesa in Salomona, pod majhnimi pagodami so se izprehajali kitasti Kitajci, na stropu se je šopiril pestri Merkurijev triumf, iz oma- re so žareli krasi dragulji, v svoji pozla- čeni kletki je hreščala papiga Akiba: „Bon jour, madame“ in „Ma vie pour mon souverain.“ Toda osamljeni mož, ne- mirno begajoči po svojih dvoranih, ni ni- česar slišal, ne videl, imel je polno glavo kipečih misli, podob in sani.